

כוחות צבא, מיליציות וארגונים פלסטינים המופעלים ע"י המשטר הסורי במלחמת האזרחים

עיקרי המסמך

במלחמת האזרחים בסוריה עשה צבא סוריה שימוש רב בכוחות צבא, מיליציות וארגונים פלסטינים, חלקם קיימים עשרות שנים וחלקם הוקמו במהלך המלחמה. הכוחות הפלסטינים נוצלו למשימות הגנה על מחנות פליטים וככוח עזר לצבא הסורי שסבל (ועודנו סובל) ממצוקת כוח אדם חריפה. מטרת מסמך זה הינה למפות את הכוחות הפלסטינים השונים, להצביע על תרומתם לצבא סוריה במהלך מלחמת האזרחים ולבחון אפשרות הפעלתם בעתיד נגד ישראל.

◀ עם פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה התגוררו בה כ-650,000 פליטים פלסטינים, ב-14 מחנות פליטים.¹ בשנות הלחימה ירד מספר הפליטים הפלסטינים ל-438,000 נפשות (אתר אונר"א, 20 בספטמבר 2017). אנו מתרשמים כי במהלך מלחמת האזרחים התייצבו פלסטינים רבים לצדו של המשטר הסורי. היו גם שעשו זאת ממניעים פרגמטיים (הערכה כי המשטר הסורי יגבר בסופו של דבר על המורדים), היו שתמכו בסוריה בשל היותה חלק מ"ציר ההתנגדות" והיו כאלה שנמנו על ארגוני שמאל וארגונים המזוהים עם הזרם הלאומי-חילוני, שבאופן מסורתי תמכו במשטר הסורי. עם זאת היו גם פלסטינים שהצטרפו לארגוני המורדים השונים, אף כי להערכתנו לא באופן מאורגן וממוסד כמו אלו שלחמו לצד המשטר הסורי.

◀ על רקע התמיכה במשטר הסורי שימשו מחנות פליטים רבים מאתר כוח אדם ולהפעלת כוחות צבא ומיליציות ע"י צבא סוריה. במהלך מלחמת האזרחים הופעלו להערכתנו עבור המשטר הסורי כ-10,000 לוחמים פלסטינים לפחות, ברמות משתנות של כשירות צבאית. הפעלתם נעשתה למען שתי מטרות: למנוע נפילת מחנות הפליטים הפלסטינים בידי ארגוני המורדים ולהשליט בהם חוק וסדר; והשנייה, לשלב כוחות פלסטינים בשורות צבא סוריה בזירות הלחימה השונות במרחב דמשק, באזור חלב ובמזרח המדינה. מקרב הלוחמים הפלסטינים, שסייעו לצבא סוריה, נהרגו עד ינואר 2018 לפחות 627 לוחמים (מג'מועת אלעמל מן אלג'ל פלסטיניי סוריה², 1 במרץ 2018).

◀ את כוחות הצבא והמיליציות הפלסטיניות שהופעלו (ועודם מופעלים) ע"י הצבא הסורי במלחמת האזרחים ניתן לחלק לשני סוגים:

♦ יחידות חדשות שהוקמו בשנים הראשונות של מלחמת האזרחים:

- חטיבת אלקדס (לואא' אלקדס): זהו הכוח הפלסטיני בעל הכשירות הצבאית הגבוהה ביותר. כוח זה, שהוקם באוקטובר 2013, מונה כ-3,500 לוחמים, בעיקר מקרב פלסטינים

¹ חלק מהמחנות הללו מוכרים ע"י אונר"א וחלקם הינם מחנות "לא רשמיים" המקבלים סיוע מהארגון (אלג'זירה, 3 באוקטובר 2004).

² ארגון פלסטיני הפועל מבריטניה ומתעד את הנפגעים הפלסטינים במהלך הלחימה בסוריה.

המתגוררים במחנה הפליטים אלנירב שבחלב. החטיבה מורכבת משלושה גדודים חמושים באמצעי לחימה, שהתקבלו מהצבא הסורי. תחילה הופעלו לוחמי החטיבה ע"י הצבא הסורי למשימות הגנה במחנות הפליטים בצפון סוריה ובהמשך הופעלו לביצוע **משימות התקיפות נגד ארגוני המורדים ונגד המדינה האסלאמית בצפון סוריה ובמזרחה.** חטיבת אלקדס שולבה, בין השאר, בקרבות בעמק הפרת בדיר אלזור, אלמיאדין ואלבוכמאל. ממזרח סוריה היא הועברה לאזור חלב והיא אמורה להשתתף במערכה לכיבוש מרחב אדלב. חטיבת אלקדס ספגה בקרבות הללו אבדות קשות המוערכות במאות הרוגים ומאות רבות של פצועים. אנשי החטיבה **רכשו במהלך מלחמת האזרחים ניסיון קרבי עשיר והיא נתפסת כיחידה הפלסטינית הנאמנה ביותר למשטר הסורי.**

**סמל חטיבת אלקדס על המדים הצבאיים של חיילי החטיבה.
השם חטיבת אלקדס מופיע על רקע דגל סוריה
(אלכות'ר, 9 בספטמבר 2017).**

• **כוחות הגליל (קואת אלג'ליל):** כוח צבאי בעל אופי מיליציוני, שהוקם בשנת 2012. הוא מונה **כמה אלפי לוחמים** ממחנות הפליטים הפלסטינים ובמיוחד **ממחנה הפליטים ח'אן דנון, שמדרום לדמשק.** כוחות הגליל פועלים במסגרות גדודיות ופלוגתיות והם מצוידים בעיקר בנשק קל ובמספר כלי רכב משוריינים, שהועברו אליהם מצבא סוריה. במהלך מלחמת האזרחים הופעלו כוחות הגליל בהרי אלקלמון, בקרבת גבול סוריה-לבנון, חזית בה **מילא ארגון חזבאללה תפקיד מרכזי.** כמו חטיבת אלקדס כך גם כוחות הגליל לחמו במרחב דיר אלזור שבמזרח סוריה. משנפלה המדינה האסלאמית הם הועברו לאזור שדה התעופה הצבאי אבו אלצ'הור, שמדרום לחלב, במסגרת המערכה לכיבוש מרחב אדלב. כוחות הגליל הקימו גם תנועת נוער פלסטינית הפועלת במחנות הפליטים שבסוריה בשם **צעירי השיבה הפלסטינית.**

סמל כוחות הגליל: הסמל מורכב מתנועת הניצחון "וי", על רקע מפת פלסטין המשולבת עם רובה. למעלה נכתב תנועת צעירי השיבה הפלסטינית (ערוץ אלבלאד, 26 בנובמבר 2017).

◆ הכוחות והארגונים הפלסטינים "הוותיקים" השוהים בסוריה עשרות שנים ומופעלים ע"י הצבא הסורי:

- ארגונים אלו הינם **צבא השחרור הפלסטיני** (צש"פ), שהוקם בוועידת הפסגה הערבית ב-1964; **ארגון פתח-אלאנתפאצ'ה**, שפרש מפתח במלחמת לבנון הראשונה (1983) והפך לארגון המופעל ע"י הצבא הסורי; **והחזית העממית לשחרור פלסטין - המפקדה הכללית**, ארגונו של אחמד ג'בריל, שפרש מהחזית העממית לשחרור פלסטין ב-1968 ופועל מאז בחסות המשטר הסורי. כמו כן פועלות במחנות הפליטים הפלסטינים בשרות המשטר הסורי **מיליציות פלסטיניות מקומיות**, שפעילים מהן גויסו ללחימה במהלך מלחמת האזרחים.³
- הכוחות הפלסטינים הללו מונים להערכתנו כ-**5,000 לוחמים**. במהלך מלחמת האזרחים הם הופעלו הן בלחימה בתוך מחנות הפליטים (בדגש על מחנה אלירמוכ, שמדרום לדמשק) והן בלחימה נגד המורדים ממזרח לדמשק (אלע'וטה המזרחית). **הכוחות הללו ספגו אבידות קשות, כשירותם הצבאית נמוכה יחסית ליחידות החדשות, שהוקמו במהלך מלחמת האזרחים, ובמספר פעמים התגלו בקרבם בעיות נאמנות למשטר.**

להערכתנו **ינסה המשטר הסורי לשמר את היחידות הפלסטיניות החדשות**, שהוקמו במלחמת האזרחים, ובמיוחד את **חטיבת אלקדס**. זאת בשל **נאמנותם למשטר הסורי, כשירותם הצבאית הגבוהה יחסית וקשריהם (שנרקמו במהלך הלחימה) עם כוח קדס האיראני ועם ארגון חזבאללה**. להערכתנו, עלול המשטר הסורי **להטיל על חטיבת אלקדס (ויחידות פלסטיניות נוספות) משימות בהקשר הסכסוך עם ישראל**, למשל – גיוס מחבלים לביצוע פיגועים מסוריה או הפעלת מסגרות צבאיות פלסטיניות מהזירה הסורית בתסריט של עימות בין ישראל לחזבאללה.

נספחים

◀ רצ"ב נספחים ובהם סיכום המידע על כוחות הצבא, ארגונים ומיליציות פלסטיניות, שהופעלו ע"י המשטר הסורי במהלך מלחמת האזרחים:

³ למשל מיליציה פלסטינית בשם **מגן אלאקצא** פעילה במחנה הפליטים ג'רמאנא וכנראה גם במחנות פליטים נוספים. פעילים ממיליציה זאת נלחמו לצד הכוחות הסורים באלע'וטה המזרחית.

- ◆ **נספח א':** חטיבת אלקדס (לואא' אלקדס).
- ◆ **נספח ב':** כוחות הגליל (קואת אלג'ליל).
- ◆ **נספח ג':** צבא השחרור הפלסטיני (צש"פ).
- ◆ **נספח ד':** פתח-אלאנתפאצ'ה.
- ◆ **נספח ה':** החזית העממית לשחרור פלסטין- המפקדה הכללית.

נספח א'

חטיבת אלקדס (לואא' אלקדס)

חטיבת אלקדס הינה כוח צבא פלסטיני המופעל ע"י משטר אסד ככוח מסייע לצבא הסורי. החטיבה הוקמה באוקטובר 2013 והוא מונה כ-3,500 לוחמים. במהלך מלחמת האזרחים הופעלו לוחמי חטיבת אלקדס ע"י המשטר הסורי נגד ארגוני המורדים בזירות שונות, במשימות הגנתיות והתקפיות, ורכשו ניסיון קרבי, בעיקר בלחימה בשטח בנוי. נראה לנו, כי כוח זה הינו בעל הכשירות הצבאית הגבוהה ביותר מבין הכוחות והמליציות הפלסטיניות האחרות המופעלות ע"י המשטר הסורי. יתכן כי כוח זה נתמך כספית ולוגיסטית ע"י כוח קדס של משמרות המהפיכה האיראנים.

מסדר של חיילי חטיבת אלקדס (יוטיוב, 29 בנובמבר 2016).

◀ חטיבת אלקדס הוקמה ע"י המהנדס מחמד אחמד סעיד, בתאום עם החזית העממית לשחרור פלסטין- המפקדה הכללית, ארגונו של אחמד ג'בריל. סגנו של מחמד סעיד הינו עדנאן אלסיד, המלווה אותו מאז הקמת החטיבה. כוח האדם לחטיבה גויס מקרב פלסטינים המתגוררים במחנות הפליטים הפלסטינים שבסוריה, בעיקר כאלו המתגוררים במחנה הפליטים אלנירב שבחלב. כמו כן משרתים בחטיבה לוחמים נוצרים מכפרים, שבאזור חלב ופעילים מארגונו של אחמד ג'בריל. מבין היחידות הצבאיות הפלסטיניות חטיבת אלקדס נתפסת ככוח נאמן ביותר למשטר הסורי.

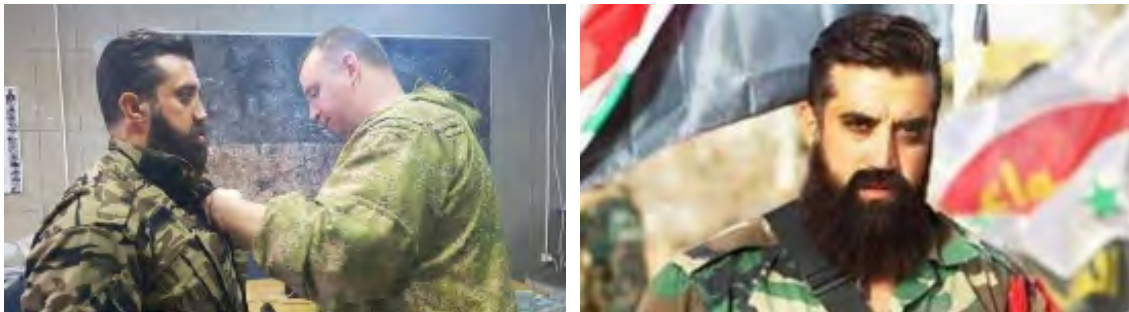

דף הפייסבוק של חטיבת אלקדס. מימין: סמל החטיבה. במרכז תחת הכותרת חטיבת אלקדס נכתב "לוחמי ההקרבה העצמית של הצבא הערבי הסורי" ומתחת "מולדת שאינך מגן עליה, אינך ראוי לחיות בה" (דף הפייסבוק של החטיבה, 15 בינואר 2018).

◀ ראשיתה של חטיבת אלקדס בוועדות עממיות, שהוקמו במחנה הפליטים אלנירב בחלב לאחר פרוץ מלחמת האזרחים שנועדו לשמור על הסדר והביטחון במחנה (ערוץ סמא, ראיון עם מחמד סעיד, 15

באוקטובר 2017). **בהמשך הוקמה על בסיס הועדות העממיות מסגרת צבאית חטיבתית המונה כ-3,500 לוחמים** (אתר ערוץ אלתג'אה, 5 באוקטובר 2016; ספוטניק, 26 בדצמבר 2017). **החטיבה מורכבת משלושה גדודים חמושים בנשק קל, בינוני וכבד. מפקדת החטיבה ממוקמת בחלב וכוחות שלה הופעלו במהלך מלחמת האזרחים בחזיתות הלחימה השונות.** באתר עיראקי אנטי-איראני דווח, כי **חטיבת אלקדס נתמכת כספית ולוגיסטית ע"י כוח קדס של משמרות המהפכה האיראנים.** עוד נמסר כי מפקד החטיבה, מחמד אחמד אלסעיד, **מקיים קשרים אישיים הדוקים עם קצינים בכוח קדס האיראני** (בע'דאד פוסט⁴, 28 בנובמבר 2016).

◀ בתחילת דרכה **הופעלה החטיבה למשימות הגנתיות** ובמרכזן הגנה על מחנה הפליטים אלנירב ועל הכפרים השיעים הנצורים נבל ואלזהראא', שמצפון מערב לחלב. **בשנתיים האחרונות שולבה החטיבה גם במשימות התקפיות של צבא סוריה.** לוחמי החטיבה השתתפו **במערכה לכיבוש העיר חלב**, ובכלל זה כיבוש מחנה הפליטים הפלסטיני חנדראת, כ-13 ק"מ מצפון מזרח לחלב, שהיה מעוז ארגוני המורדים. בהמשך השתתפו לוחמי החטיבה **בקרבות בעמק הפרת בדיר אלזור, באלמיאדין ובאלבוכמאל.** בסוף דצמבר 2017 הועברה החטיבה **ממרחב דיר אלזור לחימה באזורי אדלב וחמץ.** בשל השתתפותה **בקרבות הקשים ספגה החטיבה מאז הקמתה אבידות רבות, שהוערכו במאות הרוגים ומאות רבות של פצועים.**⁵

מימין: מחמד ראפע, קצין המבצעים של חטיבת אלקדס, שנהרג באזור שממזרח לחלב בנובמבר 2016 (רוסיה אליום, 27 בנובמבר 2016). משמאל: מחמד ראפע מקבל עיטור מקצין רוסי (זמאן אלוצל, 28 בנובמבר 2016).

◀ **מחמד אחמד סעיד, מפקד החטיבה, הינו פלסטיני יליד מחנה הפליטים אלנירב.** הוא למד הנדסת בניין ושימש כקבלן. לפני מלחמת האזרחים הוא קיים קשרים הדוקים עם קציני מודיעין של חיל האוויר הסורי, שמטרתם הייתה קבלת טובות הנאה בתחומי הבנייה והמקרקעין. עם פרוץ מלחמת האזרחים הוא עמד בראש מיליציה, שהופעלה ע"י המשטר הסורי לדיכוי המורדים (שביחה). אחר כך הוא הקים את חטיבת אלקדס במטרה לשמור באמצעותה על הביטחון במחנה הפליטים אלנירב. בהמשך הופעלה חטיבת אלקדס במערכה לכיבוש חלב מידי ארגוני המורדים ומחמד אחמד סעיד ניצל זאת להשתלטות על רכוש שנבזז מאזרחי חלב.

⁴ בע'דאד פוסט – אתר עיראקי לאומי ערבי, המתנגד לכל התערבות זרה בעיראק, במיוחד מצידה של איראן.
⁵ על פי אחת ההערכות נהרגו 300 מאנשי החטיבה וכ-1,000 נפצעו (עין אלמדינה, 5 ביולי 2017).

מימין: מפקד חטיבת אלקדס, מחמד אחמד אלסעיד במהלך ריאיון (ערוץ סמא, 15 באוקטובר 2017). משמאל: מפקדים בכירים בחטיבת אלקדס. במרכז מחמד אחמד אלסעיד, מפקד החטיבה (אתר ערוץ אלאתג'אה, 5 באוקטובר 2016).

מימין: מחמד אלסעיד מקבל בשם חטיבת אלקדס מגן הוקרה מנשיא סוריה בשאר אלאסד (אתר ערוץ אלאתג'אה, 5 באוקטובר 2016). משמאל: קצין רוסי מעניק עיטור למחמד אלסעיד (משרק, 8 באוקטובר 2016).

מימין: פעילי לואא' אלקדס בתדמר (חשבון הפייסבוק של לואא' אלקדס, 22 ביוני 2017). משמאל: לוחמים מחטיבת אלקדס, שנלקחו בשבי דאעש בקרבת שדה התעופה הצבאי אבו אלצ'הור, שמדרום מזרח לאדלב (אח'באר אלמסלמין, 14 בינואר 2018).

מימין: לחימה של לוחמי חטיבת אלקדס בשטח בנוי בחלב (יוטיוב, 8 במרץ 2014). משמאל: מסע רגלי של לוחמי חטיבת אלקדס, כנראה במסגרת אימונים (יוטיוב, 29 בנובמבר 2016).

נספח ב'

כוחות הגליל (קואת אלג'ליל)

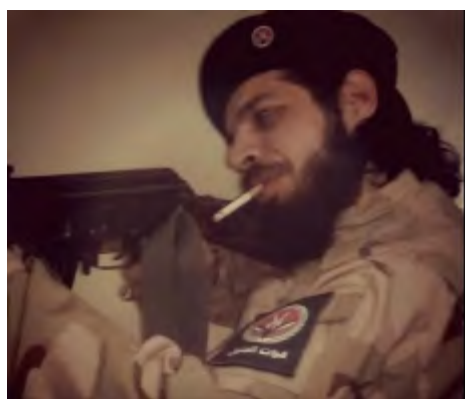
כוחות הגליל הינו כוח צבאי פלסטיני בעל אופי מיליציוני, שהוקם בשנת 2012 ע"י המשטר הסורי. כוחות הגליל מונים כמה אלפי לוחמים, שגויסו ממחנות הפליטים הפלסטינים בסוריה, ובמיוחד מחנה הפליטים ח'אן דנון, שמדרום לדמשק. כוחות הגליל הינם הזרוע הצבאית של תנועת נוער פלסטינית הפועלת בחסות המשטר הסורי בשם "תנועת צעירי השיבה הפלסטינית".

דף הפייסבוק של כוחות הגליל: בתמונת הנושא מופיע בשאר אלאסד לצד מפקד כוחות הגליל תחת הכיתוב "הניצחון בסוריה - שחרור פלסטין" (דף הפייסבוק של כוחות הגליל, 31 בינואר 2018).

◀ **בראש כוחות הגליל עומד פאדי אלמלאח (אבו אלפדאא'),** כבן 40, שהיה בעבר פעיל בארגון החזית העממית לשחרור פלסטין-המפקדה הכללית (ארגונו של אחמד ג'בריל המופעל ע"י המשטר הסורי). **כוחות הגליל מורכבים ממסגרות גדודיות ופלוגתיות.** אחד הגדודים נקרא על שם **באסל, אחיו הבכור של בשאר אסד,** שנהרג בתאונת דרכים (1994). אמצעי הלחימה שברשות כוחות הגליל הינם בעיקר נשק קל, שהתקבל מהצבא הסורי. נראה גם שהצבא הסורי העביר לכוחות הגליל מספר טנקים וכלי רכב משוריינים. על פי אתר הסורי אופוזיציוני **מאומנים כוחות הגליל ע"י קצינים איראנים וקצינים של חזבאללה** (ענב בלדי, 18 בספטמבר 2016).

מימין: פאדי אלמלאח, מפקד כוחות הגליל (יוטיוב, 21 במרץ 2016). משמאל:
פאדי אלמלאח ליד טנק סורי (עמוד הפייסבוק של פאדי אלמלאח, 13 באפריל 2016).

◀ **במהלך מלחמת האזרחים רכשו כוחות הגליל ניסיון קרבי.** תפקידם החשוב ביותר היה השתתפות בלחימה נגד הארגונים הג'האדיסטים **בהרי אלקלמון, בקרבת הגבול הסורי-לבנוני.** בחזית לחימה זאת **מילא ארגון חזבאללה תפקיד מרכזי** וסביר כי הפעלת כוחות הגליל התבצעה בתיאום איתו. ביוני 2016 דווח, כי כוחות הגליל החלו להילחם לצד הכוחות הסורים **במרחב דיר אלזור.** ב-23 בנובמבר 2017 דיווחו כוחות הגליל, כי הם נלחמים **באזור שדה התעופה הצבאי אבו אלצ'הור, שמדרום לחלב,** במסגרת המערכה על אדלב (שבה משתתפים כוחות פלסטינים, שהועברו ממרחב דיר אלזור).

לוחמי כוחות הגליל (26, microsyria.com, בינואר 2017).

◀ יחד עם כוחות הגליל הוקמה ע"י המשטר הסורי בשנת 2012 תנועת נוער פלסטינית בשם **צעירי השיבה הפלסטינית** (שבאב אלעודה אלפלסטיניה). תנועת נוער זאת פועלת במחנות הפליטים בסוריה במטרה **לקדם את רעיון המאבק המזוין נגד ישראל במסגרת "ההתנגדות".** בני הנוער הפועלים במסגרת "צעירי השיבה הפלסטינית" מהווים מאתר כוח אדם, שממנו גויסו פעילים לכוחות הגליל.

מתוך סרטון תעמולה של צעירי השיבה הפלסטינית: "אל פלסטין דרך אחת - דרך קנה הרובה"
(ערוץ התנועה ביוטיוב, 1 בדצמבר 2012).

צבא השחרור הפלסטיני (צש"פ)

◀ **צבא השחרור הפלסטיני (צש"פ)** הוקם בוועידת הפסגה הערבית, שנערכה ב-1964 באלכסנדריה שבמצרים. הכוונה הייתה להקים כוח סדיר מאורגן שימשם נתיב גיוס מקביל לפתח. אש"פ קיווה כי צש"פ ישמש כזרוע הצבאית שלו אך בפועל נשלט צש"פ ע"י מדינות ערב השונות וחייליו היו כפופים לצבאות הערביים המקומיים. צש"פ הורכב מארבעה כוחות בסדר גודל חטיבתי ובכלל זה חטיבת חטין שבסוריה.

מימין: סמל צש"פ (ערוץ אלבלאד, 26 בנובמבר 2017). משמאל: תרגילי סדר של לוחמי צש"פ (סמא, 1 באוקטובר 2017).

◀ לאחר חתימת הסכמי אוסלו השתלבו חיילי צש"פ רבים במנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית והורשו להיכנס לשטחי הרשות הפלסטינית. מבין חטיבות צש"פ, שהוקמו במדינות ערב, חטיבת חטין בסוריה הינה היחידה, שנותרה פעילה. פליטים פלסטינים המתגוררים בסוריה גויסו לשירות בצש"פ. במלחמת האזרחים בסוריה שולב צש"פ בצבא הסורי והופעל נגד ארגוני המורדים. הפעלתו נגד המורדים נתקלה בביטויי מחאה, שטופלו ביד קשה ע"י המשטר הסורי⁶. מפקד צש"פ בסוריה הינו האלוף (לואא') מחמד טארק אלח'צ'ראא', יליד צפת, בעל תואר ראשון בהיסטוריה מאוניברסיטת דמשק. הוא כתב מאמרים רבים בכלי התקשורת הסורים והפלסטינים. בנובמבר 2015 הוא ניצל מניסיון התנקשות במרכז דמשק, כנראה בשל תמיכתו במשטר אסד.

⁶ כך למשל, ב-25 בפברואר 2015 דווח כי המשטר הסורי הוציא להורג חמישה קציני צש"פ שסירבו לשלוח חיילים ללחימה נגד המורדים בדרעא. זאת בטענה שהדבר אינו משרת את שחרור פלסטין המטרה שלשמה הוקם צש"פ (אורינט ניוז, 25 בפברואר 2015). קצין בכיר בחטיבה תת-אלוף (עמיד) אנוור אלסקא, נהרג סמוך למכוניתו ביוני 2012 ע"י ארגוני המורדים בדמשק (ויקיפדיה, סמא, 5 ביוני 2012).

מפקד צש"פ לואא' (אלוף) מחמד טארק אלח'צ'ראא' (אלאח'באריה אלסוריה, 8 בספטמבר 2015).

חטיבת צש"פ, המופעלת ע"י צבא סוריה מונה כיום כ-6,000 בני אדם, מתוכם כ-3,000 חיילים נלחמים בפועל לצד הצבא הסורי. פעילות צש"פ במלחמת האזרחים התמקדה באזורי דמשק ובמידה פחותה בזירות לחימה אחרות: חמץ, חלב וסלמיה (כעשרים ק"מ דר' מז' לחמאה). כוחות מהחטיבה נטלו גם חלק באבטחת כביש חמץ-דמשק. צש"פ ספג לפחות 230 הרוגים מאז תחילת מלחמת האזרחים.

מימין: לוחמי צש"פ באזור סלמיה (כ-20 ק"מ דר' מז' לחמאה) יורים פצצות מרגמה לעבר המורדים (יוטיוב, 18 באוקטובר 2017). משמאל: ירי ארטילרי של צש"פ באזור סלמיה (סמא, 1 באוקטובר 2017).

◀ במהלך ינואר ופברואר 2018 השתתף צש"פ בלחימה, שעודנה מתנהלת באלע'וטה המזרחית (האזור שממזרח לדמשק), ולוחמיו ספגו אבידות. נראה כי גם במהלך בלחימה באלע'וטה המזרחית התעוררו בצש"פ ביטויי מחאה. משפחות המקורבות ללוחמי צש"פ דווחו כי המשטר הסורי מכריח אותם להילחם באלע'וטה המזרחית בניגוד לרצונם (מג'מועת אלעמל מן אג'ל פלסטיניי סוריה, 26 בפברואר 2018).

מימין: קאסם דרויש לוחם צש"פ, שנהרג בינואר 2018 בלחימה נגד המורדים באלע'וטה המזרחית בדמשק (מג'מועת אלעמל מן אג'ל פלסטיניי סוריה, 14 בינואר 2018). משמאל: מצטפא מחמוד צאלח, לוחם צש"פ, שנהרג בלחימה באלע'וטה המזרחית (עמוד הפייסבוק של מחלקת ההסברה של החזית העממית לשחרור פלסטין - המפקדה הכללית באזור דרעא, 19 בפברואר 2018).

פתח-אלאנתפאצ'ה

◀ **פתח-אלאנתפאצ'ה** הינו ארגון פלסטיני קטן הפועל **בחסות סורית**, אשר התפלג מפתח במהלך מלחמת לבנון הראשונה על רקע העימות בין המשטר הסורי לבין יאסר ערפאת ופתח (1983). בראש המורדים נגד ערפאת עמד **אל"מ מחמד סעיד מוסא מראע'ה (אבו מוסא)**, קצין צבא ירדני, שערק לפתח. לאחר מלחמת לבנון הראשונה המשיך הארגון להתקיים, בחסות סורית. הארגון קיים כוח צבאי במחנות הפליטים הפלסטינים בסוריה (עם נוכחות בלבנון ובירדן) אך **ללא השפעה של ממש על הזירה הפנים-פלסטינית**.

סמל פתח-אלאנתפאצ'ה. הסמל דומה לסמלה של תנועת פתח אך נוספה אליו הכתובת (למעלה): פתח אלאנתפאצ'ה.

◀ במהלך מלחמת האזרחים בסוריה גייס המשטר פעילים מהארגון למה שהוגדר **"הגנה על סוריה ופלסטין"**. כמו כן גויסו פעילים מהארגון לחטיבת אלקדס הפלסטינית. במהלך מלחמת האזרחים לחמו פעילי פתח-אלאנתפאצ'ה **נגד ארגוני המורדים במרחב דמשק**, בעיקר במחנות הפליטים **אלירמוכ** (שמדרום לדמשק) ו**אלחסיניה** (כ-10 ק"מ מדרום לדמשק, כ-10 ק"מ מערבית לשדה התעופה הבינלאומי של דמשק). כמו כן נלחמו פעילי הארגון **באזור העיר חרסתא** (כ-10 ק"מ מזרחית לדמשק) ובמקומות נוספים **באלע'וטה המזרחית** (שממזרח לדמשק).

פעילי פתח-אלאנתפאצ'ה בעת הלחימה במחנה אלירמוכ (יוטיוב, 18 באוקטובר 2015).

**פעילי פתח-אלאנתפאצ'ה במחנה הפליטים אלירמוכ
(דף הפייסבוק أسود فتح الانتفاضة, 13 בדצמבר 2017).
מחנה הפליטים מוחזק ברובו ע"י דאעש
והארגונים הנאמנים לסוריה שולטים רק על חלק קטן ממנו.**

מימין: הודעה של פתח-אלאנתפאצ'ה על מותו של סגן משנה סמיר עדנאן אלח'זאעי, במהלך "מילוי תפקידו הלאומי בהגנה על סוריה ופלסטין" (דף הפייסבוק أسود فتح الانتفاضة, 26 בנובמבר 2017). משמאל: מודעת אבל על מותו של פעיל פתח אלאנתפאצ'ה, רב-סרן מוחמד חסין מחסן אבו וליד, שנהרג בלחימה בעיר חרסתא בסוריה במהלך "מילוי תפקידו הלאומי" (דף הפייסבוק أسود فتح الانتفاضة, 2 בינואר 2018).

החזית העממית לשחרור פלסטין- המפקדה הכללית

החזית העממית לשחרור פלסטין-המפקדה הכללית הינו ארגון קטן, חסר השפעה בזירה הפנים-פלסטינית, **המופעל ע"י המשטר הסורי**. בראש הארגון עומד **אחמד ג'בריל**, קצין בדרגת סרן בצבא הסורי, אשר פוטר מהצבא (1958) בחשד לנטיות קומוניסטיות. ב-1967 התחבר אחמד ג'בריל לפעילים לאומיים-מרקסיסטים בהנהגת ג'ורג' חבש, שהקימו את החזית העממית לשחרור פלסטין. ב-1968 פרש מהחזית העממית והקים את החזית העממית לשחרור פלסטין-המפקדה הכללית הפועלת בסוריה.

מימין: סמל החזית העממית לשחרור פלסטין-המפקדה הכללית (יוטיוב, 13 באפריל 2015).
משמאל: אחמד ג'בריל במהלך ראיון במלחמת האזרחים בסוריה (הטלוויזיה הסורית, 10 ביוני 2013)

◀ ארגונו של אחמד ג'בריל קנה לעצמו "מוניטין" **בשורה של פיגועי ראווה קטלניים שביצע**, וביניהם: פיצוץ מטוס חברת סוויס אייר השווייצרית שהמריא מצריך ללוד (21 בפברואר 1970, 47 הרוגים); פיגוע הרג בקריית שמונה (11 באפריל 1974, 18 הרוגים); "ליל הגלשנים" (1987, פיגוע במחנה צבאי של צה"ל בצפון באמצעות חדירה בגלשן אוויר, שישה חיילים הרוגים). במהלך מלחמת לבנון הראשונה שבה הארגון שלושה חיילים ישראלים, ששחררו תמורת 1,150 מחבלים שהיו אסורים בישראל, במה שנודע כ"עסקת ג'בריל".

◀ **במהלך מלחמת האזרחים בסוריה הופעל ארגונו של ג'בריל ע"י צבא סוריה**. כמו כן התגייסו פעילים מהארגון לשורות חטיבת אלקדס. זירת פעילותו העיקרית של הארגון הייתה **מחנה הפליטים אלירמוכ**, שמדרום לדמשק. בראיון שהעניק אחמד ג'בריל לטלוויזיה הסורית הוא ציין, כי ארגונו נלחם במחנה הפליטים אלירמוכ, הגם שהוא מוגבל באמצעים. לדברי אחמד ג'בריל נהרגו בקרבות יותר ממאה פעילים מארגונו וכ-300 נפצעו (הטלוויזיה הסורית, 10 ביוני 2013). ארגונו של ג'בריל וארגונים פלסטיניים נוספים, שהופעלו ע"י המשטר הסורי במחנה הפליטים אלירמוכ, לא זכו להצלחות והמחנה נפל ברובו לידי דאעש.

לחימה של פעילי החזית ג'בריל במחנה הפליטים אלירמוכ (אלעאלם, 15 באפריל 2015).

רצ'א סמארה, חבר החזית העממית לשחרור פלסטין - המפקדה הכללית, נהרג בלחימה בחזית דיר אלזור בעת שלחם בשורות חטיבת אלקדס (עמוד הפייסבוק של מחלקת ההסברה של החזית העממית לשחרור פלסטין - המפקדה הכללית באזור דרעא, 19 בפברואר 2018).